

Az iparművészek helyzete

A Csongrád megyében élő iparművészek helyzetéről, alkotói körülményeiről, művészi munkásságuk lehetőségeiről tanácskozott tegnap délután a Csongrád megyei tanács vb mellett működő **Művészeti Tanácsadó Testület Szabó G. Lászlónak**, a megyei tanács elnökhelyettesének vezetésével.

Három, iparban dolgozó művész, **Sándor Eszter**, **Orosz Mária** és **Fuza László**, valamint **Pogány Gábor** művészettörténész, a vásárhelyi Tornyai múzeum

munkatársa **elemezte** az iparművészek sajátos helyzetét a közéletünkben, tevékenységük ellentmondásait, szerepüket a környezetkultúra és az ipari termelés rendszerében. Sok izgalmas és égető kérdés vetődött fel az élénk vitában, mely **programtervezet** elfogadásával ért véget.

A tanácsadó testület részvevői ezután tájékoztatót hallgattak meg a képzőművészeti beruházások centralizált megvalósításának ügyintézéséről.

Tél a Mátrában

A csillagászati tavaszt megelőző napon visszatért a tél a Mátrába. Pénteken kora reggeltől havazott és a déli órákig 5-6 centiméterrel vastagodott a hótakaró. A Kékestetőn most 35 centiméter vastag a hóréteg, kiváló lehetőségeket nyújt a hétvégére a téli sport kedvelőknek. Az „ország tetején” a hőmérséklet a déli órákban sem emelkedett mínusz 2 fok fölé, és az erős széllekeések csak fokozták a hidegérzetet.

A Mátrában áthaladó főútvonalak járhatók.

Korszerűbb gépek, növekvő export

Eredményes munka a ruházati szövetkezetben

Szeged ipari üzemének sorában egyre rangosabbá válik a Kemes utcában levő ruházati szövetkezet. Már az is újdonságnak számított, hogy — a korábban több helyen szétszórt és elavult műhelyek helyébe — az új lakótelepen építették föl modern, szép üzemüket. Ezzel valamelyest oldották a panelházak egyhangúságát. Ok mentek a munkaerőhöz, nem pedig fordítva, s kitűnő munkaalkalmat biztosítanak a környékbeli lányoknak, asszonyoknak. Nem hagyták figyelmen kívül a gyermek anyák legégetőbb gondjait sem, mivel az üzemmel egy időben nyitották meg azt az óvodát, ahol száz kislányoknak biztosítanak elhelyezést. Gyermekintézményük segíti a területet is, hiszen a száz helyből negyvenet másutt dolgozó gyerekeinek adtak.

A Szegedi Ruházati Szövetkezet tegnap, pénteken tartotta meg mérlegző közgyűlését. Bors Győző elnök szép eredményekről

adott számot a dolgozóknak. A szövetkezet berkeiben 480 ember talál munkaalkalmat, s említsen méltó az is, hogy a szegedi cég Mórahalom közűségi külterületén is létrehozott egy kikészítő üzemot, sőt nemrégiben a szomszédos elhagyott tanyai iskolában konfekcióműhelyt létesített. Így a mórahalomi tanynyalag 80 lakója dolgozhat a szövetkezetben. Az elmúlt évben termelési értékük 260 millió forint volt, amely kikészítő, valamint szőrme és textilkonfekciós munkákból tevődött össze.

Dicséretes, hogy a mai nemzetközi gazdasági viszonyok kedvezőtlen alakulása közepette is jelentősen növelték eladásait a tőkés országok piacain. A szövetkezet jól ítélte meg saját helyzetét, bel- és külpiaci kondícióit. Nemesak hogy talpon akarnak maradni és javítani a hatékonyságukon, de éppen ebből következik, hogy hozzájárulnak a nemzetgazdaság mérlegének javításához is.

A múlt esztendőben exportjukat 33 százalékkal növelték, s így 32 millió forint volt devizabevételük. A jó piaci eredményeket elősegítette a korszerűbb technika alkalmazása is. Tavaly vásároltak egy spanyol gyártmányú fixáló vasalóberendezést, s megrendeltek textilkonfekció gyártáshoz 4 millió forint értékben modern vasalógépsort. A technikai korszerűsítésre égetően szükségük van, a kereskedők csakis a kifogástalan áruért adnak pénzt.

A leglátványosabb fejlődés tavaly mégis az volt, hogy fölépült az üzemszemle „ragasztva” egy háromszintes épület, amelynek a földszintjén üzletházat nyitottak a Centrum Áruház Vállalattal közösen. A felsőbb szinteken irodák és laboratóriumok kaptak helyet. A mérlegző közgyűlésen a tagság körülbülbü kéri a munkabérek megfelelő nyereséget kapott.

Zárszámadás Pusztaszerezen

A jó gazda gondosságával

Ritka jó évet zárt a pusztaszerei Hétvezér Tsz 1981-ben. Nyereségük 25 millió 478 ezer forint volt. A gazdaság történetében még soha nem fordult elő ilyen magas eredmény. Tegnap zárószámot részközgyűlésükön Gruber János elnök terjesztette elő a vezetőség beszámolóját és az idei tervet.

A kedvezőtlen természeti adottságú termelőszövetkezetben viszonylag magas hozamokat produkáltak a növények. Természetesen közrejátszott ebben az is, hogy az év második felében kedvező volt az időjárás, de önmagában a több napfény, a hosszú ősz nem garantálhatta az eredményeket. Kiemelte az elnök a fűszerpaprika ágazatot, amely a siker egyik fő részese volt. A Binder-szárító dolgozó mind nagyobb rutinnal és hozzáértéssel végzik munkájukat. Sikert hoztak az energiatakarékossági programok. A költségek csökkenésében is közreműködött az időjárás: olyankor sikerült betakarítani a szemes terményeket, amikor kevés száritásra, csak néhány százalék víz elpárologtatásra volt szükség.

A szövetkezet különböző alapjaiból fedezte a szociális segélyeket, hozzájárult az üzemi étkezés költségeihez, dolgozóinak fuvarkezelését biztosította. A nők kiránduláson vettek részt, segítette a gazdaság az iskolát, a KISZ-szervezetet az ifjúsági klubot és a falusi sportklubot is.

Javult a vezetők és a tagok kapcsolata, az eredmények alakulásában ennek is része van. Néhány termelőszövetkezeti tag nem teljesítette az alapszabályban előírt 1500 órási munkakötelezettséget.

1982-ben nem is tervezik a tavalyi jó eredmény megismétlését. Nyereségtervük mindössze nyolc és fél millió forintot tartalmaz. Befejeződik a szövetkezet terü-

letén a melioráció, gépeket vásárolnak, üzemi épületeket, növényvédelmi raktárt építenek, bővítik a gépműhelyt.

A különböző bizottságok beszámolóit közül igen tartalmas volt Holcsik József ellenőrző és Szász Edéné növekedési bizottsági elnök beszámolója. Az ellenőrző bizottság kritikus és önkritikus jelentése a szövetkezet legfőbb vezetőinek személyes munkájáról is tartalmazott őszinte hangú minősítéseket. Ugyancsak a szövetkezeti demokrácia tartalmi vonásait fedték föl a növekedési bizottság beszámolója. A stílusban is szépen, közérthetően fogalmazott hozzászólás adatokkal, tényekkel bizonyította, hogy a termelőszövetkezet növekedési gyakorlat igen kedvezőtlen körülmények között végzik munkájukat, s az azonos munkát végző férfakkal összehasonlítva kevesebbet keresnek. Néhány, nem a téves hatáskörébe tartozó, de a növekedési bizottság közelről érintő gondról is szó esett.

Dr. Somogyi Ferenc, a szegedi járási pártbizottság első titkára hozzászólásában

elismerését fejezte ki a pusztaszerei sikere alkalmából. A járás 25 gazdasága közül tavaly a Hétvezér Tsz volt a második legsikeresebb. Nem kisebbíti az eredményt, de elgondolkodató, hogy a 25 és fél millió nyereségből mintegy 25 milliót tesz ki a kedvezőtlen természeti adottságú térségek termékeit megillető állami ártámogatás. A támogatás más gazdaságoknak is jár. Pusztaszerezen különösen jól sáfároltak vele. Kiemelte az energiagazdálkodás, a termelési szerkezet változtatásának hatását, a térszolgáltatás szorgalmát. Hangsúlyozta, tovább kell fejleszteni a közös és a háztáji gazdaságok integrációját. Idén ugyanis a korábbiaknál is nagyobb feladatok hárulnak a mezőgazdaságra: fokozni kell az exportot, ugyanakkor fenntartani az elért életszínvonalat megtartása érdekében a hazai jó élelmiszer-ellátást. Eppen emiatt kifogásolta az első titkár, hogy nem teszi elég magasra a mércét a gazdaság, amikor 1982-re csak a tavaly elért nyereség harmadát tervezik.

Tanácsstagok beszámolóit

Jövő héten befejeződnék Szegeden a tanácsstagok és választókerületük lakóinak találkozói. Március 22-e és 26-a között 18 választókerületben lesz beszámolója a tanácsstagnak, akinek neve után zárójelben a kerület számát közöljük.

Március 22-én, hétfőn: 17 órakor a Ságvári gyakorló gimnáziumban dr. Török László (10), a Dugonics Általános Iskolában dr. Diós József (19), a Mező Imre Általános Iskolában Nagy Emese (104) találkozik választóit-

lasztóival. 17.30-kor a Guttenberg utcai általános iskolában Hofgesang Péter (15), a Rózsa Ferenc Általános Iskolában Sirján Gábor (31), a szőregi művelődési házban Szivovicsza Ernő (35), a Gagarin általános iskolában Keller Ernő (95), 18 órakor a Jernei utcai általános iskolában Farkas Tibor (89) tart beszámolót.

Március 23-án, kedden: 17 órakor a tanárképző főiskola Hamán Kató utcai épületében Nagy Emese (104) találkozik választóit-

Március 24-én, szerdán: 14.30-kor a KSZV újszegedi szöveggyárában Frányó József (34), 17 órakor a MÁV általános iskolában Tóth Indóház téri étkezdéjében Meskál György (103) találkozik választóit-

Március 25-én, pénteken: 17 órakor a Móra Ferenc Általános Iskolában Deák Ferenc (83) beszámolójaival zárul a szegedi tanácsstagok és a város lakóinak találkozó sorozata.

Kereskedelem, vendéglátás, felvásárlás

A Szeged és Vidéke Áfész küldöttközgyűlése

Szegeden, a Tisza Gyöngye étteremben párt-, állami és társadalmi szervek képviselőinek jelenlétében tartotta ideiglenes küldöttközgyűlést a Szeged és Vidéke Áfész. A résztvevők — közel háromszázan — megvitatották és elfogadták az igazgatóság beszámolóját az elmúlt évi munkáról, tájékoztatót kaptak a tavalyi mérleg- és eredménykimutatásról; döntöttek az eredmény felhasználásáról. Megállapodtak az idei terv- és üzletpolitikai célkitűzésekben. A küldöttközgyűlési bizottságok is egyetemesen szavoltak be tavalyi tevékenységükről. Megválasztották a bizottsági tagokat, megvitatották a szövetkezet ajánlásait és irányelveit.

A szövetkezet — hangzott el az igazgatóság beszámolójában — összességében teljesítette tavalyi, az MSZMP Csongrád megyei bizottsága gazdaságpolitikai állásfoglalásának alapján, a terület- és ágazatfejlesztési elképze-

lés szerint kidolgozott, a küldöttközgyűlésen jóváhagyott célkitűzéseit. Kivéve a nyereségre vonatkozó törekvéseket. Miként a beszámolóból kiderül: az örvendetes eredmények elkönyvelése mellett vitásnak kell néznie a szövetkezetnek számos gondot is. A nehézségek őszinte feltárásával, a vezetés színvonalának, hatékonyságának javításával, fegyelmesezettel, szervezettel, megfontoltabb munkával a hibák megszüntetésére, a gazdálkodás eredményeinek fokozására kell törekednie.

A sikerek közé sorolható, hogy tavaly dinamikus fejlődött a szövetkezet kiskereskedelmi forgalma. Jelentős része volt ebben a Szeged Nagyruház megnyitása, de az új létesítményt nem számítva is a megyei átlagot megközelítve növekedett a forgalom. Javult az elemi-szer-, s ezen belül a zöldség-gyümölcs ellátás. A ruházati szakmában mérsékel-

ten, a vegyipar-cikknél figyelemre méltó ütemben emelkedett a forgalom. A vendéglátás forgalma nagyjából a terveknek megfelelően alakult. Beruházási célkitűzéseit is tervszerűen valósította meg a szövetkezet. Korszerűsítették számos üzletet, Tiszaszigetén, Bördányban, Deszken új hűsítőket, Szegeden új vendéglőt nyitottak átadták Zombón a háziartási tűzjelzőkiszolgáló kutató, Új szárnyat építettek a központi irodaépülethez, így a korábbinál megfelelőbbek a munka feltételei.

Idén működési körében a kiskereskedelemben, a vendéglátásban, a felvásárlásban, az ipari és a mezőgazdasági tevékenységben a korábbinál magasabbra állította a mércét a közel 12 ezer tagot számláló szövetkezet. A hiányosságok megszüntetésére, a hatékonyabb, szervezettebb munka érdekében átgondolt tervet készítettek.

Gasztronómia

Késsel-villával a Föld körül elnevezéssel kezdődött pénteken Kőszegen háromnapos gasztronómiai bemutató. Az Irottok-szálló étteremben húsz ország ételkülönlegességeivel várják a vendégeket. A levelektől az edényekig terjedő konyhaművészeti alkotásokat a szakácsok vagy személyesen a helyszínen, vagy onnan érkezett mesterektől tanulták el.

Fékbetét-szabályozó

Már kapható az AUTOKER üzleteiben az új magyar fékbetét-szabályozó készülék, a Patro. A külföldről beszerezhetőnek ötödébe kerülő berendezést Ispán Imre technikus szabadalma alapján, az Alkotó Ifjúság Egyesülés menedzselésével, az aranyosapáti Új Elet Termelőszövetkezet ipari üzemé gyártja.

A magyar fékbetét-szabályozó nagy előnye, olcsósága mellett még az, hogy nem igényli a fékrendszer szétbontását. Nagy szakértelem sem kell hozzá, s ily módon is alig egy perc alatt elvégezhető vele a fékbetét szabályozása. Előnyös tulajdonsága továbbá, hogy a szerkezet 0,1 milliméter pontossággal dolgozik és eltérően a korábbiaktól, nem a fékdobot kell a betéthez szabályozni, hanem megfordítva. A Patro alkalmas elhasznált fékbetétek felújítására és az új betétek szabályozására is.

Polyfónia

Ez csakugyan többszólamúság! Először, s egyedien az, mióta honi betűket olvasnak... Örömmel adok hírt róla: két egymásrautalt népfelgató testvériséget bizonyítja.

Alexander Kormos — Kormos Sándor első önálló verseskötete több vonatkozásban is polyfón. Több szólamú egyrészt azért, mivel szlovák és magyar nyelven írt művek egyaránt belekeverültek a Piliisszántón — hogy stíluszerű legyen: „na Santove” — született, immár negyvenhetedik irodalmár, tanár és újságíró gyűjteményébe. Másfelől azért, mert műfordításait is csokorba gyűjtötte a szigorú takarékoskossággal válogató felelős szerkesztő: Gyivicsán Anna.

A szigorú takarékoskosságot, az önkontroll, az önfegyelm állandó jelenlétét minden verse születésénél konstataálni lehet. S ezzel együtt természetesen azt is, hogy henyé öncélúsággal soha nem ontja a verssorokat Kormos. Egyedi, ünnepi alkalom, megbecsült szép pillanat számára a vers születése. Villágozóan megvillja ezt „Slovó a cin” (Szó és tett) című alkotásában: „...to je / vel'ky sviatok / ked'sa / holé city a myslienky / oblecú / do sviatočného slova.” Magyarul, nyersfordításban: „Nagy ünnep az, amikor a pucér érzelmek és gondolatok az ünnepi szóba öltöznek.”

Kormos megbecsüli a vers születésének mágikus percét; s noha szívesen nyúl a szabadvers benső ritmikájának eszköztára felé is — mindig egyértelmű, világos, megélt élményeket sugalló, fölfogható gondolatokat köz-

vetítő költészet marad az övé. Modern, s korszerű, persze — de sem mondanójában, sem formavilágát tekintve nem extravágans, homályos vagy csinált. Helye nem törődéssel, képek, metaforák, metonimiák hevenyészetséggel még tallózza sem találkoztunk a takaros, és Lukovicsky Endre ragyogó grafikai vízióival, illusztrációival, összhangot alkotó kötetben. Természetes, kiérlelődött világképpel, társadalmilag elkötelezetten, s olykor virtuóz, de sosem mestertélt zenésséggel csobognak Kormos verssorai.

Megtört a jég! Úgy érzem: napjaink első jelentős „kétnyelvű” költője lépett a honi irodalom porondjára. Aki fölényes biztonsággal bántik mindkét nyelv lehetőségeivel — s akinek hitelesen hangzik szépszávu vallomása: „...virágzó szívünk / harok trónja / lombos reményünk / igazság óvja.” — Bár sose csalatkozna; bár évtizedek múltán is bízó hittel vallhatná: „talán akad egy-két / magyar, aki megvé / kinek nem csak saját nyelve / hanem mások anyanyelve / is oltári szentség.”

Dér Endre

Szöttések, fajaragások

A harmadik országos szövetkezeti népművészeti kiállítás pénteken, tegnap délelőtt nyitották meg Győron, a Mátra művelődési központban. A látásra valamennyi megvétel érkeztek alkotások — szövetkezeti

dolgozók, illetve szakkörösök munkái — amelyekből a zsűri 451-et helyezett el a kiállításon. Hímzések, szöttések, fajaragások, gyermekjátékok szemléltetik a szövetkezetek ügyességét.